

Продолжится тенденция объединения малых и средних банков в банковские холдинги и конгломераты. Пока большинство проведенных слияний не очень успешны и слишком ресурсозатратны. Но такие процессы будут продолжаться, потому что западные рынки будут доступны не всем банкам и до известной степени не всем компаниям. В условиях отсутствия финансирования со стороны западных инвесторов эти компании будут переориентироваться частично на внутренний рынок и на азиатский. Но так как там контакты еще не налажены, то этот процесс займет определенное время. Поэтому они будут искать ресурсы в России. И работать с ними смогут только крупные банки или государственные банки. Поэтому мы можем утверждать, что банковская система России будет укрупняться, постепенно превращаясь в бизнес больших игроков, а в выигрыше останутся те, кто заботится о клиенте, кто знает, понимает его и способен предоставить современные технологические решения и простоту сервиса.

Список литературы

1. Акопьян Михаил, Столяр Елена Текущие Тенденции развития банковской системы России [Электронный ресурс] – Режим доступа: [<http://www.real-business.ru/magazines/06-2014/tekushchie-tendencii-razvitiya-bankovskoy-sistemy-rossii>].
2. Дадашева Д. Бизнес больших игроков [Электронный ресурс] – Режим доступа: [<http://www.real-business.ru/magazines/09-2014/biznes-bolshih-igrokov>].
3. Дадашева Д. Страна наличных [Электронный ресурс] – Режим доступа: [<http://www.real-business.ru/magazines/0708-2014/strana-nalichnyh>].
4. Крылов А., Винокуров Д. «Обзор банковского рынка: факты, тенденции, перспективы» [Электронный ресурс] – Режим доступа: [<http://www.livingeyes.ru>].
5. Логачева Т. «История развития банковской системы РФ» [Электронный ресурс] – Режим доступа: [<http://www.mer177.com>].
6. Счастливая Т. «Стратегия развития банковского сектора и модернизация российской экономики» [Электронный ресурс] – Режим доступа: [<http://sun.tsu.ru>].

Ольга ІВАЩУК

*к.е.н, доцент кафедри банківської справи
Тернопільський національний економічний університет*

ЧИННИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Суттєво похитнули міф про стійкість кризові явища, що мали місце у світовій економіці, невразливість та прогнозованість розвитку фінансової системи, управління якою забезпечувалося Міжнародним валютним фондом. Одними з перших, хто відчув негативний прояв останньої світової економічної кризи були Національні банківські системи, з огляду на активну залученість до переміщення міжнародних фінансових потоків. Не стали виключенням у даному процесі Україна та її банківський сектор, тому серед актуальних завдань, які зараз постають перед вітчизняною банківською системою, є підвищення її ролі у процесах економічних трансформацій, зважаючи на інтеграційні пріоритети (передусім європейський вектор) та глобалізаційні. Відновлення ефективності діяльності банківського сектору має безпосередній вплив на темпи економічного зростання та соціальний розвиток країни. Разом з тим, сповільнення активності банківського сектору, зниження довіри до нього, відсутність прогнозованих трендів розвитку вважаємо однією з головних причин кризових явищ в економіці. Враховуючи значну нестабільність економічного розвитку в Україні, прискорені зміни структури її соціально-економічного середовища, нерозвиненість

механізмів державного регулювання особливої уваги заслуговує врахування чинників, які можуть мати негативний вплив на стійкість банківської системи.

Банківська система є багатокомпонентною, тому її розвиток супроводжується появою нових складових, реорганізацією або ліквідацією уже існуючих. Відтак, забезпечення її стійкості до певної міри носить загальний характер, адже будь-яка система здатна еволюціонувати та змінювати свої початкові параметри. Разом з тим, забезпечення стійкості банківської системи загалом, і кожного банку, зокрема, є об'єктивною потребою і закономірністю розвинутої економіки. Суттєвий вплив на етапи переходу має зовнішнє середовище, тому основні чинники пропонуємо згрупувати у: зовнішні, чинники стану світових економічних процесів, чинники діяльності окремого банку.

Розглядати зовнішні чинники слід за двома напрямками: фінансово-економічним та соціально-правовим. До фінансово-економічних чинників належать: рівень інфляції в країні, податкове навантаження, грошово-кредитна політика, стан грошового ринку, стан економіки держави та стан світової економіки. Соціально-правовий напрям визначають законодавство, система банківського регулювання і нагляду, соціальна і політична стабільність в країні.

Наступна група чинників безпосередньо залежить від тенденцій, що відбуваються у світовій економіці. Однією із форм прояву впливу таких чинників на стійкість банків стала світова фінансова криза. Оцінюючи наслідки впливу світової фінансової кризи на розвиток банківської системи України, спостерігаємо нездатність вітчизняної банківської системи протистояти її викликам, мобільно пристосовуватись до постійно змінюваних ринкових умов і проявів потенційних ризиків дестабілізації. Вважаємо, що вітчизняна банківська система ще у до кризовий період відчувала труднощі у забезпеченні стабільності та надійності, тому світова криза лише загострила існуючі проблеми, які перебували у латентному стані. По-перше, світова фінансова криза призвела до кризи ліквідності у банківському секторі, адже впродовж останніх років банки активно розвивали кредитування населення (іпотечні, авто, споживчі кредити) за рахунок залучених з-за кордону коштів. По-друге, присутність іноземних банків на вітчизняному ринку. З одного боку, це має створити належне конкурентне середовище та підвищити якість банківських послуг. З іншого – вітчизняні банки не готові до такої конкурентної боротьби.

Чинники, пов'язані з діяльністю самого банку і його фінансовими можливостями формують наступну групу, тому вони безпосередньо залежать від: дотримання обов'язкових економічних нормативів встановлених Національним банком України, оскільки їх недотримання не тільки створює реальну загрозу фінансовому стану банку, а й через застосування штрафних санкцій може негативно відобразитися на стані власних коштів банку; узгодженість кредитної політики банку з об'єктивними потребами економіки, тобто місце банку в економічній системі визначається за змістом банківських операцій; ступінь ризикованості кредитної політики.

Говорити про стійке становище можна лише у тому випадку, коли банк володіє стійким капіталом, має ліквідний баланс, є платоспроможним і задовольняє вимоги щодо якості його капіталу. З метою вдосконалення нагляду і виявлення проблем, які ускладнюють діяльність банків, фахівці НБУ регулярно проводять розрахунки, застосовуючи методiku щодо виявлення проблемних банків на етапі раннього реагування. Згідно з цією методикою лише 10% банків можна вважати фінансово стабільними.

Складовою ланкою економічної системи є банківський сектор, який має безпосередній вплив на реальний сектор, тому від фінансової стійкості банківської системи залежать можливості кредитування, а відповідно і відновлення темпів його розвитку. Саме тому, перед державою стоїть завдання проведення комплексних структурних реформ на основі використання інструментів грошово-кредитної політики.

Список літератури:

1. Панасенко Г. Основні напрями забезпечення стабільності банківської системи України на шляху інтеграції у світовий фінансовий простір [Електронний ресурс] / Г. Панасенко. – Режим доступу :<http://experts.in.ua>.

2. Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання: Монографія / За ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – 384 с.

Наталія КОЗІЙ

аспірант кафедри фінансів

Національного університету ДПС України (м.Ірпінь)

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ МАСОВИХ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ В УКРАЇНІ

В процесі розвитку автоматизованої системи безготівкових розрахунків в Україні створена Національна система масових електронних платежів, розрахунки і платіжні операції в якій здійснюються з використанням спеціальних платіжних заходів. Національна система масових електронних платежів (НСМЕП) – внутрішньодержавна банківська багатоємітентна платіжна система масових платежів, в якій розрахунки за товари та послуги, одержання готівки та інші операції здійснюються з використанням спеціальних платіжних засобів за технологією, що розроблена Національним банком. Ключовим елементом системи є смарт-карта, яка має високий ступінь захисту від несанкціонованого доступу. Висока довіра до цієї системи базується на гарантованій програмно – технологічній захищеності чіпових платіжних карток та визнаній безпеці операцій, що підтверджується збільшенням обсягу операцій за платіжними картками та зростаючою їх емісією

Дослідженню систем масових електронних платежів присвячені праці багатьох вітчизняних вчених, таких як В. І. Міщенко, О. Д. Вовчак, С. О. Пиріг, Л.А.Віднійчук-Вірван та ін.

Упровадження НСМЕП надає можливість громадянам України розраховуватись за товари і послуги у безготівковій формі та отримувати готівку за допомогою спеціальних платіжних засобів (платіжних карток, мобільних платіжних інструментів тощо), а також зберігати і накопичувати заощадження у банках на поточних рахунках.

До складу НСМЕП входять:

- платіжна організація;
- члени платіжної системи;
- учасники платіжної системи [5].

Відповідно до постанови Правління Національного банку України від 10.12.2004 № 620 функції Платіжної організації НСМЕП виконує Національний банк України [2].